

AVTALAT

Info från förbundsledning & förhandlingsavdelning
Svenska Elektrikerförbundet. Kontakt 08-412 82 82. postbox.tk@sef.se

Norsk kamp för elsäkerhet och yrkeskunskap



Den 4 november i år deltog närmare 10 000 norska elektriker i olika möten och demonstrationer runt om i landet. Nu kräver man besked från byråkrater och politiker om yrkeskvalifikationer och elsäkerhet.

Politisk strejk är tillåtet enligt de norska kollektivavtalen. Det är en kampmetod man använder sparsamt, EL&IT nyttjande den senast för 11 år sedan. Men nu har det jäst bland gräsrotterna länge kring olika förslag som sipprat ut från statlig byråkrati. De föreslagna försämringarna får negativa konsekvenser för de som arbetar inom installations- respektive energibranschen.

Detta slåss EL&IT för
Förbundsordföranden Hans O.

Felix sammanfattade EL&IT:s krav:

- Företag som utför elektriska installationer ska ha fast anställd personal.

- In - och uthyrning ska bara kunna ske mellan företag som omfattas av FKE-föreskriften (Forskrift om kvalifikationskrav för elektrofagfolk, red. anm).

- Det ska vara lika villkor och krav för norsk och utländsk arbetskraft.

- Nätleverantörerna som har koncession för drift och skötsel av elnätet ska ha tillräckligt antal egna anställda för den dagliga driften.

- Föreskriften om kompetens i

nätföretagen måste behållas.

Arbetsgivarkrav

I många år har myndigheterna i Norge arbetat med förslag till att "EU-ropeisera" och arbetsgivaranpassa "Föreskrifterna om kvalifikationskrav för elektrofagfolk" och "Föreskrift om kompetenskrav för nätbolag". Både på installations- och kraftverksområdet.

Ytterst handlar det om press från arbetsgivare i Europa om att liberalisera villkoren för arbetskraften och urholka fackens ställning. Man vill kunna "välja och vraka".

EL&IT:s kamp kommer snart att bli vår

Det pågår motsvarande arbeten inom Elsäkerhetsverket i Sverige. Bakom dimridåer om "förenklingar" och "tekniska justeringar" slipas på skrivningar som, om de skulle bli föreskrifter, riskerar att dels urholka kvaliteten på

behörigheten och dels skapa krav på elektriker att ta ansvar och själva bekosta påbyggnadsutbildning för att kunna jobba, säger Ronny Wenngren, förhandlingschef.

– Det är givetvis arbetsgivarna som ligger bakom och kräver

"betalt" nu av högerpolitikerna. Byråkratin agerar på uppdrag av "högre makter".

– Vi följer noga den norska kampen och ska vara uppmärksamma på vad Elsäkerhetsverket gör i likartade frågor härhemma.

Info från förbundsledning & förhandlare om organisation, studier, ekonomi, avtal & arbetsmiljö



Ronny Wenngren



Arne Dufåker



Urban Pettersson



Ulf Carlsson



Göran Söderlund



Drygt 1 000 elektriker i Oslo gick ifrån jobbet i fyra timmar, obetalt, för att delta i den politiska strejken mot församlingar av "föreskrifterna". På mötet var det tal, sång, apeller och go stämning. Sedan tågade man igenom staden till regeringskvarteren där man höll möte.

Slåss för yrkesstoltheten!

Arbetsgivarna vill ha billigare arbetskraft och urholka kvalifikationskrav så att de kan välja bland fler "billigare" yrkesgrupper. De norska kamraterna slåss för att behålla ett system som fungerar bra!

Föreläggningen för social dumping lurar hela tiden i bakgrunden. Att utländska firmor ska slippa de tuffa kraven på kompetens och elsäkerhet och dumpa arbetsmarknaden. Facket, EL&IT, slåss för att samma villkor ska gälla alla.

Idag måste en elektriker som kommer till Norge och ska arbeta på en firma registrerad där ha minst tre års erfarenhet som certifierad elektriker. Annars får de bara sämre avlönade "hjälpredjobb". EL&IT har problem med elektriker från de fyra öststaterna som söker "behörighetsbevis" eller chansar och jobbar i osäkra firmor.

Gräsrotternas kamp

Detta var gräsrotternas manifestation. I Oslo deltog drygt 1 000



elektriker på möte och demonstrationståg till regeringskansliet. Många unga deltog. Unga elektriker hade varit ute i yrkesskolorna och informerat. Manifestationer genomfördes också i Drammen, Skien, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Bodø och Tromsø.

– Det här är viktigt för alla. Inga

problem med att få medlemmarna att ställa upp på denna politiska strejk. Vi vill inte att vårt yrkesvärde ska uttunnas. Kampen fortsätter tills vi får garantier att församlingarna av föreskrifterna inte genomförs, sade Morten Svendsen, klubbordförande för 170 medlemmar på YIT Oslo.



- Marknadskrafterna i Europa vill förvandla arbetaren till en handelsvara!



Tomas Sandgren



Jonas Wallin



Ja till fasta jobb, nej till social dumping!

"De i bemanningsföretagen måste göra gemensam sak med oss, annars blir de bara förlorare", sade en av deltagarna på avslutningsmötet.

Han uttryckte vad flera varnade för. Först vill arbetsgivarna slå sönder sambandet mellan den certifierade elektriker och den behörige installatören på företaget. Sedan vill de spela ut elektriker på elfirmorna mot elektriker på bemanningsföretag. Sedan står elektriker i utländska firmor på tur.

Olle Andersson, bohuslänning som arbetar på Otis Hiss i Oslo och medlem i EL&IT säger:

– Vi har ett socialt ansvar i Norden att inte släppa fram social dumping och sänkta kompetenskrav i Europa.

Liberalisering arbetsgivarkrav

– Arbetsgivarna vill ha en liberalisering av arbetsmarknaden. De vill minska ner betydelsen av koppling mellan behörighet och fast anställning i företaget, säger Hans O. Felix, förbundsordförande.

Kraftbolagen vill outsource

– Det är de stora nätbolagen som vill ha liberalare bestämmelser och leja externa entreprenörer för underhålls- och servicearbeten. I Norge har inte nätbolagen kommit lika långt med att dra ner på den fasta personalen och outsource. Flera av demonstranterna menade att det skulle innebära att de gör sig av med medarbetare som har lokalkännedom och kan "sina anläggningar".

Varför ändra en bra ordning?

– Det märkvärdiga är att man vill urholka föreskrifter som kom till då vi hade problem med elsäkerheten. Nu har vi ett fungerande system som arbetsgivarna



Hans O. Felix, förb.ordf. i LO-örbundet EL&IT i Norge.

vill förändra för att sänka sina arbetskraftkostnader.

– Norsk Industri vill sänka kraven på att installatör ska ha fast anställda certifierade elektriker, vill ha större möjligheter till inhyrning utan stränga krav, vill inte ha lagkrav på "certifiering" och vill öppna installationsmarknaden för fler aktörer, säger Hans O. Felix.





Godtar ingen kompromiss

- Vi godtar inga kompromisser när det gäller säkerheten för oss som jobbar med eller brukar elektriska anläggningar. Ingen skall komma till skada eller dö, som följd av fel och bristande kompetens. Norge har en förpliktelse till att tillvarata säkerheten med stränga krav och norska regler för att tillvarata vår säkerhet. Det sade ordföranden i Elektromontörernas Förening i Oslo, Nina Farnes-Hansen, i sin appell under den politiska strejken.



Vad gäller för Norgejobb?

Arbeta tre år som certifierad elektriker innan du söker Norgejobb. Det jobbar allt fler svenskar i våra nordiska grannländer. Norge är populärast följt av Danmark. 2008 arbetade totalt 48 000 svenskar i Norge och fler har det blivit. De flesta är i åldern 16-25 år, sju av tio är män. Man uppskattar att det finns runt 3 000 som arbetar som elektriker i Norge.

Vad ska man tänka på innan ett norgejobb? Vi talade med Jan Henrik Larsen, som är ombudsman på EL&IT förbundet, LO, som organiserar 38 000 medlemmar inom elektronik- och IT-branschen.



- Res inte till Norge innan du har minst tre års yrkeserfarenhet som certifierad elektriker. Uppfyller du inte det kravet får du inte godkänt som fackarbetare av DSB. Då blir du hänvisad till hjälprejobb som är sämre betalda och mer ovisa, säger Jan Henrik.

Om jag nu har tre års erfarenhet. Hur går jag vidare för att få behörighet som fackutbildad elektriker i Norge?

- Du ska sända en kopia av ditt gymnasiebetyg från elprogrammet och ett intyg från din arbetsgivare som styrker att du arbetat tre år som certifierad elektriker. Du som person ska skicka dessa uppgifter till DSB (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap). Kolla hemsidan www.dsb.no



- Det tar en till fyra månader innan du får ett brev/intyg från DSB som godkänner din behörighet, säger Jan Henrik

Finns det några "fällor" jag bör undvika?

-Försök söka jobb hos de större etablerade elföretagen som exempelvis Bravida, YIT eller stora norska etablerade elfirmor. Eller kontakta de större vikariatbyråerna (bemanningsföretagen) som Adecco. Vi har problem med dem också men det är mindre risk att du blir utsatt för skatteffillare och annat bedrägligt.

- Det är bra att arbeta i Norge om du är i ett seriöst företag. Men vi varnar dig för oseriösa och bemanningsföretag med "kontoret på fickan". Vi har många exempel på elektriker från öststaterna som blivit lurade.

Hur gör jag med mitt fackliga medlemskap?

- Söker du jobb i en elfirma etablerad i Norge ska du söka medlemskap i EL&IT. Det kan du göra via hemsidan www.elogit.no eller ringa till oss. Du ska alltid rådfråga din verksamhetskrets i Sverige, säger Jan Henrik.

- Ska du arbeta på svensk firma som utför arbeten i Norge, då kan du vara kvar i Elektrikerförbundet. Checka av med din verksamhetskrets i Sverige innan du åker. Då tecknar de "Avtal för arbete i Norge". Om du råkar ut för något i Norge så får du då hjälp och råd från EL&IT.

Red.anm. Utan "Avtal för arbete i Norge" blir du avtalslös när du passerar gränsen. Ordna det först!